

Zaaknummer: **CBHO 2021/154**
Rechter(s): mr. Hoogvliet
Datum uitspraak: 23 mei 2022
Partijen: appellante en CBE Open Universiteit
Trefwoorden: antwoordmodel
cursusmateriaal
hoor en wederhoor
kennen of kunnen
minnelijke schikking
virtuele klassen

Artikelen: WHW: artikel 7.61
WHW: artikel 7.61, derde lid
WHW: artikel 7.66
WHW: artikel 7.66, tweede lid
Awb: artikel 8:4, derde lid, aanhef en onder b
Reglement van orde: artikel 9

Uitspraak: gegrond

Hoofdoverwegingen: 2.7. Het College stelt vast dat de examinator met haar e-mailbericht van 30 april 2021 weliswaar een aanzet tot een gesprek over een minnelijke schikking heeft gegeven, maar dat de poging tot een minnelijke schikking door het bestaan van interne reactietermijnen vroegtijdig is afgekapt. De examencommissie had op grond van artikel 7.61, derde lid, van de WHW drie weken om een minnelijke schikking te beproeven. In dit geval heeft de examinator een termijn van vijf werkdagen van verweerder gekregen om tot een minnelijke schikking te komen. Die interne termijn is in strijd met artikel 7.61, derde lid, van de WHW. De stelling van verweerder dat de examinator ook zonder dit gesprek geen mogelijkheid zag tot een minnelijke schikking gaat voorbij aan het belang dat de wetgever heeft gehecht aan een gesprek hierover. Reeds op deze grond dient het beroep van appellante gegrond te worden verklaard en de beslissing van verweerder in zoverre te worden vernietigd.

Hoor en wederhoor

2.8. Het betoog van appellante dat zij bij de hoorzitting door verweerder amper de ruimte heeft gekregen om haar standpunt toe te lichten, volgt het College niet. Uit het verslag van de hoorzitting van 15 september 2021 blijkt dat appellante uitvoerig de gelegenheid heeft gekregen om haar standpunt toe te lichten en te reageren op hetgeen de examinator naar voren heeft gebracht. Dat de voorzitter van de hoorzitting uit het oogpunt van een ordentelijk verloop van de zitting, mede in het licht van de mededeling van verweerder dat hij op de hoogte was van de inhoud van het dossier en de beroepsgronden in administratief beroep, een beperking heeft gesteld aan de tijd die appellante had om haar administratief beroep toe te lichten, levert dan ook geen strijd op met het beginsel van hoor en wederhoor. Dit betoog faalt.

Aansluiting vragen op modelantwoorden

2.9. Voor zover appellante tegen de beslissing van de examinator heeft aangevoerd dat de modelantwoorden niet aansloten op de vragen, overweegt het College als volgt.
Ingevolge artikel 7.66, tweede lid, van de WHW, gelezen in samenhang met artikel 8:4, derde lid, aanhef en onder b, van de Awb kan geen beroep worden ingesteld tegen een besluit, inhoudende een

beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing. Deze bepalingen staan eraan in de weg dat door het instellen van beroep tegen een beslissing van een college van beroep voor de examens een oordeel van de bestuursrechter wordt verkregen over een beslissing die als zodanig van bestuursrechtelijke rechtsbescherming is uitgezonderd. Dit betekent dat het College slechts kan onderzoeken of verweerder terecht de vaststelling van het cijfer in stand heeft gelaten omdat bij de beoordeling is voldaan aan de voorschriften van procedurele aard die bij of krachtens de Awb, de WHW of enig andere wet in formele zin zijn gesteld.

Gelet op het voorgaande heeft het College een zeer beperkte ruimte om te toetsen of appellante voor het tentamen Verdieping straf(proces)recht terecht het cijfer 6 is toegekend.

De beoordeling of een modelantwoord aansluit bij een tentamenvraag, zoals appellante wenst, vergt een inhoudelijke beoordeling, waarover geen oordeel van het College kan worden verkregen.

Het beroep kan in zoverre niet tot vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

Virtuele Klas 2

2.10. Naar het oordeel van het College behoren de opnames van virtuele klassen in de leeromgeving, waaronder dus ook de Virtuele Klas 2, tot de verplichte lesstof. Voor deelnemers aan de cursus moet in dat geval wel de mogelijkheid bestaan dat zij die Virtuele Klas 2 kunnen terugkijken. Het College is er, gelet op hetgeen appellante heeft aangevoerd, niet van overtuigd dat die mogelijkheid bestond. In zoverre slaagt het betoog.

Uitspraak in de zaak tussen:

[naam], wonend te [woonplaats], appellante,

en

het college van beroep voor de examens van de Open Universiteit, verweerder.

1. Procesverloop

Bij beslissing van 20 februari 2021 is medegedeeld dat de examinator de tentamenuitslag voor de cursus Verdieping straf(proces)recht (RB2402) op het cijfer 6 heeft vastgesteld.

Bij beslissing van 15 september 2021 heeft verweerder het daartegen door appellante ingestelde administratief beroep ongegrond verklaard.

Tegen die beslissing heeft appellante beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het College heeft de zaak van een meervoudige naar een enkelvoudige kamer verwezen.

Het College heeft het beroep ter zitting behandeld op 9 maart 2022, waar appellante en verweerder, vertegenwoordigd door mr. A.L.H. Koopman en S.E.M. van der Westen LLB, plaatsvervangend secretaris

respectievelijk secretaris van het college van beroep voor de examens, zijn verschenen. Voorts is ter zitting de commissie voor de examens, vertegenwoordigd door mr. M.F.R.H. Ruijschop, secretaris, verschenen.

2. Overwegingen

Voorgeschiedenis en besluitvorming

2.1. Appellante is student aan de Open Universiteit, waar zij de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid volgt. Zij heeft op 3 februari 2021 deelgenomen aan het tentamen voor de cursus Verdieping straf(proces)recht (RB2402) en daarvoor het cijfer 6 behaald. Dit resultaat is door de voorzitter van de commissie voor de examens (hierna: examencommissie) bij beslissing van 20 februari 2021 aan haar medegedeeld. Omdat appellante het oneens was met het toegekende cijfer, heeft zij administratief beroep tegen de beslissing van de examinator ingesteld.

2.2. Aan de beslissing van 15 september 2021 heeft verweerder ten grondslag gelegd dat de examinator niet heeft geweigerd om overleg ten behoeve van een minnelijke schikking te doen plaatsvinden. De slechte bereikbaarheid van appellante kan niet aan de examinator worden tegengeworpen, zeker niet nu de examinator voldoende heeft onderzocht of er gekomen kon worden tot een minnelijke schikking, aldus verweerder.

Verder heeft verweerder aan de beslissing ten grondslag gelegd dat de examinator voldoende heeft gemotiveerd dat de virtuele klas behoort tot het cursusmateriaal en digitaal toegankelijk is gemaakt. Daarmee zou er volgens verweerder geen beletsel hoeven zijn om van dit cursusmateriaal op een voor haar geschikt moment kennis te nemen. Verweerder stelt zich op het standpunt dat het daarmee niet onredelijk is dat een vraagstelling uit het tentamen mede is gebaseerd op cursusstof die in de virtuele klas is behandeld.

Daarnaast heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat de beoordeling in rechte stand kan houden. Appellante heeft bij de beantwoording van de vragen 1a en 2 bepaalde elementen uit het antwoordmodel niet benoemd, waardoor de examinator hiervoor terecht geen punten of niet het volledige aantal punten heeft kunnen toekennen. Volgens verweerder is er ook geen aanleiding om het antwoordmodel met betrekking tot de vragen 1b, 3a en 3b onjuist of onredelijk te achten. De formulering van de aangevochten vragen is ook niet onzorgvuldig. In dat verband is meegewogen dat zowel een cursusteam als het Expertisecentrum Onderwijs de vragen in het tentamen hebben beoordeeld op een onzorgvuldige dan wel een niet eenduidige vraagstelling.

Het gegeven aantal punten is door de examinator beargumenteerd en verweerder acht de beoordeling niet kennelijk onredelijk. De eindconclusie van verweerder is dat de eindbeoordeling van de examinator voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Het geschil in beroep

2.3. Appellante stelt voorop dat op de hoorzitting het beginsel van hoor en wederhoor door verweerder is geschonden. Zij heeft amper de ruimte gekregen om haar standpunt toe te lichten, terwijl de examinator daarentegen alle gelegenheid kreeg om haar standpunt over het voetlicht te brengen.

Inhoudelijk is appellante het oneens met de toekenning van het cijfer 6. Zij meent dat zij op basis van het door haar gemaakte tentamen het cijfer 7 had moeten krijgen. Daartoe voert zij aan dat de virtuele klassen niet behoren tot de verplichte lesstof. Zij wijst op de tekst in de leeromgeving, waarin volgens haar duidelijk is vermeld dat het cursusmateriaal uit een aantal teksten en uit jurisprudentie bestaat. De opgaven van het tentamen dienen te worden gebaseerd op het cursusmateriaal en niet op de virtuele klassen die niet tot het cursusmateriaal behoren. Daarbij komt volgens appellante dat van Virtuele Klas 2 geen inhoudelijke opname is gemaakt. In de beschikbare video van een kwartier zet de examinator uiteen dat een inhoudelijke opname niet is gelukt, waarna zij enkele dia's van haar presentatie laat zien. Verweerder is er ten onrechte vanuit gegaan dat er een inhoudelijke Virtuele klas 2 in de leeromgeving beschikbaar was en zij die opname tot zich had kunnen nemen. Daarmee heeft verweerder ten onrechte het risico van het niet

volgen van een Virtuele Klas bij haar neergelegd. De motivering kan hierdoor de beslissing van verweerder niet dragen, aldus appellante.

Verder voert appellante aan dat verweerder zich weliswaar op grond van een oordeel van een toetsdeskundige van het Expertisecentrum Onderwijs op het standpunt heeft gesteld dat geen sprake is van onzorgvuldig of niet eenduidig geformuleerde vraagstellingen in het tentamen, maar dat het probleem erin is gelegen dat het modelantwoord niet aansluit op de vraag. Het modelantwoord gaat over een ander onderwerp dan het onderwerp in de vraagstelling. Vraag 1b ging over de wijze en het tijdstip waarop de tenlastelegging kon worden gewijzigd, terwijl het antwoord uitgebreid inging op het ne bis in idem-beginsel. In de vraag is dit beginsel niet genoemd en beide onderwerpen komen in de cursusstof in een heel ander hoofdstuk ter sprake. Uit door de examiner overgelegde stukken blijkt verder dat slechts 4 van de 24 tentamenkandidaten deze vraag voldoende hebben beantwoord. Het merendeel van de tentamenkandidaten heeft dus niet het modelantwoord op de vraag kunnen geven. Het bovengenoemde geldt evenzeer voor vraag 3a en 3b, aldus appellante.

Tot slot voert appellante aan dat de examiner ten onrechte punten heeft afgetrokken voor het niet noemen van een ECLI-nummer van een uitspraak en auteurs van artikelen in de reader. De noodzaak van het noemen van auteurs van artikelen in de reader zou uitdrukkelijk aan de orde zijn geweest in de Virtuele Klas 2. Maar juist die opname is, zoals eerder opgemerkt, dus niet beschikbaar geweest in de leeromgeving, aldus appellante. Bovendien behoort het uit het hoofd leren van namen van auteurs van artikelen en ECLI-nummers van jurisprudentie niet tot de leeruitkomsten van de cursus. Appellante noemt in dit verband zogenoemde Dublin-descriptoren, die volgens haar bepalen wat een student op een bepaald niveau moet kennen en kunnen. Op het niveau van de universitaire bachelor is dit geen vaardigheid die een aankomend jurist dient te beheersen, aldus appellante.

Appellante verzoekt het College om de beslissing van verweerder te vernietigen en verweerder op te dragen om een derde examiner aan te wijzen die haar tentamenuitwerking onafhankelijk kan beoordelen. Op deze wijze kan zij mogelijkerwijs alsnog de twee voor het cijfer 7 benodigde ontbrekende punten toegekend krijgen.

Wet- en regelgeving

2.4. De relevante wet- en regelgeving luidt als volgt:

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW)

Artikel 7.61

[...]

3. Alvorens het beroep in behandeling te nemen zendt het college van beroep het beroepschrift aan het orgaan waartegen het beroep is gericht, met uitnodiging om in overleg met betrokkenen na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is, wat de openbare instellingen betreft in afwijking van afdeling 7.3 van de Algemene wet bestuursrecht. Ingeval het beroep is gericht tegen een beslissing van een examiner, geschiedt de in de voorgaande volzin bedoelde toezending aan de desbetreffende examencommissie. Indien de examiner tegen wie het beroep is gericht, lid is van de examencommissie, neemt hij geen deel aan de beraadslaging. Het desbetreffende orgaan deelt binnen drie weken aan het college van beroep, onder overlegging van de daarop betrekking hebbende stukken, mede tot welke uitkomst het beraad heeft geleid. Is een minnelijke schikking niet mogelijk gebleken, dan wordt het beroepschrift door het college in behandeling genomen.

[...].

Artikel 7.66

[...]

2. Hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de artikelen 8:1, 8:2, eerste lid, aanhef en onder a, en 8:13.

[...]

Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)

Artikel 8:4

[...]

3. Geen beroep kan worden ingesteld tegen een besluit:

[...]

b. inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing.

[...].

Beoordeling door het College

Minnelijke schikking

2.5. Onder verwijzing naar de uitspraak van 18 januari 2017 in zaak nr. CBHO 2016/189 (www.cbho.nl) overweegt het College ambtshalve als volgt. Artikel 7.61, derde lid, van de WHW schrijft dwingend voor dat, voorafgaand aan de behandeling van het beroep door verweerder, wordt nagegaan of een minnelijke schikking tussen partijen mogelijk is. Het College benadrukt dat de wetgever aan de schikkingsprocedure de hoogste prioriteit heeft toegekend. De examencommissie heeft op grond van voornoemde bepaling in ieder geval drie weken om een minnelijke schikking te beproeven alvorens verweerder moet worden ingelicht over de uitkomst hiervan.

2.6. De examiner heeft op 29 april 2021 een verzoek van de examencommissie ontvangen om met appellante te overleggen of een minnelijke schikking mogelijk is. Daarbij heeft de examiner van de examencommissie, zoals verweerder ter zitting heeft toegelicht, op grond van artikel 9 van het Reglement van orde college van beroep voor de examens van de Open Universiteit een reactietermijn van vijf werkdagen gekregen. De laatste dag van de reactietermijn voor de examiner was in dit geval 10 mei 2021. De examiner heeft op 30 april 2021 een e-mailbericht naar appellante gezonden met daarin twee concrete voorstellen voor telefonisch contact, namelijk maandagochtend 3 mei 2021 om 10:00 uur of dinsdagochtend 4 mei 2021 om 10:00 uur. Op maandagochtend 10 mei 2021 om 9:15 uur heeft appellante op de e-mail van de examiner gereageerd en aangegeven graag verder (e-mail)contact te hebben. Ter zitting heeft zij toegelicht dat zij het e-mailbericht pas op 10 mei 2021 heeft gelezen, omdat het de periode daarvoor schoolvakantie was en zij ook daadwerkelijk met haar kinderen met vakantie was. Diezelfde dag heeft de examiner per e-mailbericht aan appellante laten weten dat de uiterste reactietermijn voor haar aan de examencommissie die dag afliep en zij haar inhoudelijke advies inmiddels aan verweerder had verzonden. In het inhoudelijke advies aan de examencommissie heeft de examiner gemeld dat zij zich vanwege de gestelde reactietermijn genoodzaakt ziet te melden dat er geen inhoudelijk contact met appellante is geweest om te overleggen over een eventuele schikking. Bij brief van 20 mei 2021 heeft verweerder vervolgens aan appellante medegedeeld dat, na raadpleging van onder meer de examiner, aan haar geen minnelijke schikking zal worden aangeboden.

2.7. Het College stelt vast dat de examiner met haar e-mailbericht van 30 april 2021 weliswaar een aanzet tot een gesprek over een minnelijke schikking heeft gegeven, maar dat de poging tot een minnelijke schikking door het bestaan van interne reactietermijnen vroegtijdig is afgekapt. De examencommissie had op grond van artikel 7.61, derde lid, van de WHW drie weken om een minnelijke schikking te beproeven. In dit geval heeft de examiner een termijn van vijf werkdagen van verweerder gekregen om tot een minnelijke schikking te komen. Die interne termijn is in strijd met artikel 7.61, derde lid, van de WHW. De stelling van verweerder dat de examiner ook zonder dit gesprek geen mogelijkheid zag tot een minnelijke schikking gaat voorbij aan het belang dat de wetgever heeft gehecht aan een gesprek hierover. Reeds op deze grond dient het beroep van appellante gegrond te worden verklaard en de beslissing van verweerder in zoverre te worden vernietigd.

Hoor en wederhoor

2.8. Het betoog van appellante dat zij bij de hoorzitting door verweerder amper de ruimte heeft gekregen om haar standpunt toe te lichten, volgt het College niet. Uit het verslag van de hoorzitting van 15 september 2021 blijkt dat appellante uitvoerig de gelegenheid heeft gekregen om haar standpunt toe te lichten en te reageren op hetgeen de examinerator naar voren heeft gebracht. Dat de voorzitter van de hoorzitting uit het oogpunt van een ordentelijk verloop van de zitting, mede in het licht van de mededeling van verweerder dat hij op de hoogte was van de inhoud van het dossier en de beroepsgronden in administratief beroep, een beperking heeft gesteld aan de tijd die appellante had om haar administratief beroep toe te lichten, levert dan ook geen strijd op met het beginsel van hoor en wederhoor. Dit betoog faalt.

Aansluiting vragen op modelantwoorden

2.9. Voor zover appellante tegen de beslissing van de examinerator heeft aangevoerd dat de modelantwoorden niet aansloten op de vragen, overweegt het College als volgt. Ingevolge artikel 7.66, tweede lid, van de WHW, gelezen in samenhang met artikel 8:4, derde lid, aanhef en onder b, van de Awb kan geen beroep worden ingesteld tegen een besluit, inhoudende een beoordeling van het kennen of kunnen van een kandidaat of leerling die ter zake is geëxamineerd of op enigerlei andere wijze is getoetst, dan wel inhoudende de vaststelling van opgaven, beoordelingsnormen of nadere regels voor die examinering of toetsing. Deze bepalingen staan eraan in de weg dat door het instellen van beroep tegen een beslissing van een college van beroep voor de examens een oordeel van de bestuursrechter wordt verkregen over een beslissing die als zodanig van bestuursrechtelijke rechtsbescherming is uitgezonderd.

Dit betekent dat het College slechts kan onderzoeken of verweerder terecht de vaststelling van het cijfer in stand heeft gelaten omdat bij de beoordeling is voldaan aan de voorschriften van procedurele aard die bij of krachtens de Awb, de WHW of enig andere wet in formele zin zijn gesteld.

Gelet op het voorgaande heeft het College een zeer beperkte ruimte om te toetsen of appellante voor het tentamen Verdieping straf(proces)recht terecht het cijfer 6 is toegekend.

De beoordeling of een modelantwoord aansluit bij een tentamenvraag, zoals appellante wenst, vergt een inhoudelijke beoordeling, waarover geen oordeel van het College kan worden verkregen.

Het beroep kan in zoverre niet tot vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

Virtuele Klas 2

2.10. Naar het oordeel van het College behoren de opnames van virtuele klassen in de leeromgeving, waaronder dus ook de Virtuele Klas 2, tot de verplichte lesstof. Voor deelnemers aan de cursus moet in dat geval wel de mogelijkheid bestaan dat zij die Virtuele Klas 2 kunnen terugkijken. Het College is er, gelet op hetgeen appellante heeft aangevoerd, niet van overtuigd dat die mogelijkheid bestond. In zoverre slaagt het betoog.

Slotsom

2.11. Het betoog over schending van het beginsel van hoor en wederhoor slaagt niet. Het betoog van appellante over de aansluiting van de vragen uit het tentamen op de modelantwoorden kan evenmin leiden tot vernietiging van het bestreden besluit. Het betoog van appellante over de minnelijke schikking slaagt, evenals het betoog over de toegankelijkheid van Virtuele Klas 2. Dit leidt ertoe dat het beroep in zoverre gegrond is.

2.12. Verweerder dient een nieuwe beslissing op het administratief beroep van appellante te nemen, met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen. Daarbij dient verweerder voorafgaand aan het nemen van een nieuwe beslissing op het administratief beroep een nieuwe poging tot een

schikkingsgesprek te beproeven. In dit gesprek moet tussen partijen ook meer duidelijkheid worden geschapen over het bestaan van een opname van de Virtuele Klas 2.

2.13. Het beroep is gegrond.

2.14. Van proceskosten die voor vergoeding in aanmerking komen, is niet gebleken.

3. Beslissing

Het College

Rechtsdoende:

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt de beslissing van het college van beroep voor de examens van de Open Universiteit van 15 september 2021 voor zover deze betrekking heeft op de minnelijke schikking en de toegankelijkheid van de Virtuele klas 2;
- III. bepaalt dat het college van beroep voor de examens van de Open Universiteit een nieuwe beslissing op het administratief beroep moet nemen met inachtneming van hetgeen in deze uitspraak is overwogen;
- IV. gelast dat het college van beroep voor de examens van de Open Universiteit het door [naam] betaalde griffierecht van € 49,00 (zegge: negenenveertig euro) aan haar vergoedt.

Deze uitspraak is gedaan door mr. G.M.H. Hoogvliet, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. M. Rijdsijk als secretaris.